

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 356/08-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť R. I., B., zastúpeného advokátom Mgr. V. Š., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Banskej Bystrici pod sp. zn. 17 Co 69/2008 a takto

rozhodol:

Sťažnosť R. I. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. septembra 2008 doručená sťažnosť R. I., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 17 Co 69/2008. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 27. augusta 2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca žalobou zo 14. marca 2006 požadoval od žalovanej zaplatať pohľadávku 7 800 EUR z titulu zmluvy o pôžičke. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 12 C 131/2006 z 30. novembra 2007 bola žaloba sťažovateľa zamietnutá. Na základe odvolania sťažovateľa rozsudkom krajského súdu č. k. 17 Co 69/08-212 zo 7. mája 2008 bol rozsudok okresného súdu potvrdený. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky v čase podania sťažnosti ešte nerozhodol.

Sťažovateľ žiadal uložiť žalovanej povinnosť uhradiť mu sumu 7 800 EUR na základe zmluvy o pôžičke, ktorú v písomnej forme so žalovanou uzavrel ešte 15. júna 2005. Súčasne s uzavretím zmluvy došlo aj k reálnemu vyplateniu požičanej sumy 7 800 EUR. Túto skutočnosť žalovaná potvrdila sťažovateľovi svojím podpisom na samostatnom potvrdení, ktorého text bol napísaný rukou sťažovateľa. Sťažovateľ uplatňovaný nárok preukázal zmluvou o pôžičke a potvrdením o prijatí peňazí. Žalovaná v rámci obrany síce navrhla množstvo dôkazov, ale s výnimkou ňou v minulosti vyprodukovaných písomností nenavrhla žiaden iný listinný či vecný dôkaz, ale výlučne len svedecké výpovede svedkov z počutia, ktorí sa nezúčastnili udalostí, ktoré boli predmetom súdneho konania. Okresný súd napriek tomu všetkých svedkov navrhnutých žalovanou vypočul. Žalovaná nedokázala predložiť či navrhnúť žiaden dôkaz, ktorý by priamo vyvracal tvrdenia a dôkazy sťažovateľa. Žalovaná sa iba snažila preukázať, že pôžička, ktorú jej sťažovateľ poskytol, bola súčasťou širšieho podvodu, ktorého sa mal na nej dopustiť sťažovateľ. Takáto procesná obrana by síce mohla byť úspešná, ale iba v prípade, ak by žalovaná svoje tvrdenia nepochybniteľne preukázala. Dôkazy predložené a navrhnuté žalovanou si však navzájom odporovali, pričom v rôznych svojich vyjadreniach si odporovala aj sama žalovaná. Dôkazy takejto kvality určite neboli spôsobilé preukázať nepravdivosť tvrdení sťažovateľa.

Okresný súd dospel k nesprávnemu skutkovému záveru, a preto žalobu zamietol. Sťažovateľ v podanom obsiahlom odvolaní podrobne rozobral jednotlivé vykonané dôkazy a poukázal na ich vzájomnú rozpornosť. Krajský súd napriek tomu rozsudok okresného súdu potvrdil, pričom sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovým stavom zisteným okresným

súdom. V odôvodnení rozsudku sa však krajský súd zaoberal výlučne dôkazmi predloženými sťažovateľom, ktoré označil za nedôveryhodné, a to iba na základe povrchných a nevysvetlených špekulácií. Takto posúdil ako nedôveryhodné potvrdenie o prijatí peňazí, ktorého text napísal sťažovateľ a ktoré podpísala žalovaná. Argumentoval jednak grafickým umiestnením textu v spodnej časti listiny, ale aj skutočnosťou, že samotný text napísal sťažovateľ, a nie žalovaná. Podľa názoru sťažovateľa tieto argumenty nie sú presvedčivé z dôvodov podrobne uvádzaných. Pokiaľ krajský súd sťažovateľovi vytkol, že nedokázal presvedčivo vysvetliť, prečo je potvrdenie písané jeho rukou a od polovice papiera, nesprávne tým aplikoval pravidlo dôkazného bremena. Sťažovateľ totiž dôkazné bremeno uniesol tým, že predložil potvrdenie o prijatí peňazí. Všeobecné súdy postupovali pri vykonávaní a vyhodnocovaní dôkazov jednostranne, zjavne v prospech žalovanej a takýmto spôsobom aj rozhodli. Bola tak porušená zásada rovnosti zbraní a rovnosti účastníkov konania. Závery týkajúce sa pravdivosti a pravosti potvrdenia o prijatí peňazí sú svojvoľné a nelogické, pričom ide doslova o špekulácie nad rámec vykonaného dokazovania. Rozsudok krajského súdu je preto arbitrárny a neodôvodnený. Krajský súd porušil označené práva sťažovateľa aj nedostatočným odôvodnením rozsudku, keďže na viaceré jeho podrobné námietky nereagoval, dokonca ich ani len povrchno nezrekapituloval. Došlo aj k nesprávnej aplikácii ustanovenia § 213 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, pretože viazanosť odvolacieho súdu skutkovými zisteniami prvostupňového súdu nie je absolútna.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 17 Co 69/2008 s tým, aby bol rozsudok zo 7. mája 2008 zrušený. Požaduje tiež náhradu trov konania.

Z rozsudku krajského súdu č. k. 17 Co 69/08-212 zo 7. mája 2008 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 12 C 131/2006-175 z 30. novembra 2007. Podľa názoru krajského súdu je rozsudok okresného súdu vecne správny. Sťažovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré objektívne nemohol uplatniť v konaní pred okresným súdom a ktoré by splňali procesné podmienky uvedené v ustanovení § 205a Občianskeho súdneho poriadku na to, aby mohli byť relevantným odvolacím dôvodom. Ak v odvolacom konaní poukazuje na nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov,

resp. konkrétne na to, že podľa jeho názoru nebol zo strany okresného súdu správne vyhodnotený hlavný (kľúčový) dôkaz, a to žalovanou podpísané písomné potvrdenie o prevzatí spornej sumy z 15. júna 2005, treba uviesť, že odvolací súd podľa § 213 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (v znení účinnom od 1. septembra 2005) je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil prvostupňový súd, s výnimkami uvedenými v odsekoch 2 až 4 citovaného ustanovenia. Na základe toho odvolací súd skúma, či prvostupňový súd vykonal náležité dokazovanie a či skutkové zistenia, ku ktorým po takomto dokazovaní dospel, majú vo vykonanom dokazovaní oporu. Ak zistí, že nebolo vykonané náležité dokazovanie (kde možno zaradiť nevykonanie účastníkom navrhovaného relevantného dôkazu), alebo ak zistí, že prvostupňovým súdom konštatovaný skutkový stav nemá oporu vo vykonanom dokazovaní (nevyplýva z vykonaných dôkazov), prípadne, ak je toho názoru, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám. V tomto prípade krajský súd konštatuje, že okresný súd vykonal všetky relevantné dôkazy, tieto náležite vyhodnotil a z hodnotenia dôkazov ustálil skutkový stav, z ktorého vyvodil správny právny záver. Krajský súd v hodnotení dôkazov zo strany okresného súdu nezistil žiadny rozpor s princípmi formálnej logiky a so zákonnými procesnými pravidlami. Napriek už uvedeným procesnoprávnym aspektom odvolania krajský súd skúmal rozsudok okresného súdu i z hľadiska jeho vecnej správnosti. Vzhľadom na právny titul uplatňovaného nároku je pre správne rozhodnutie vo veci potrebné skúmať nielen to, či došlo k platnému uzavretiu zmluvy o pôžičke (čo v danom prípade nebolo sporné), ale i to, či došlo k reálnemu plneniu z tejto zmluvy, teda či sťažovateľ ako veriteľ reálne (fakticky) odovzdal a žalovaná od neho reálne (fakticky) prevzala sumu 7 800 EUR, ktorá bola predmetom zmluvy. Len v prípade realizácie tohto primárneho plnenia mohlo dôjsť k splneniu podmienok na sekundárne plnenie vyplývajúce zo zmluvy, teda na to, aby žalovanej (ako dlžníčke) vznikla subjektívna povinnosť vrátiť požičanú sumu a sťažovateľovi zasa subjektívne právo (nárok) na vrátenie požičanej sumy. Sťažovateľ nepreukázal, že na základe písomne uzatvorenej zmluvy o pôžičke z 15. júna 2005 žalovanej fakticky odovzdal zmluvne dohodnutú sumu 7 800 EUR. Ako jediný dôkaz, ktorým sa snažil preukázať, že žalovanej uvedenú sumu skutočne odovzdal, predložil ňou podpísané potvrdenie o prevzatí predmetnej sumy z 15. júna 2005. I krajský súd (zhodne s okresným súdom) dospel k záveru, že uvedená listina nie je

vierohodným dôkazom preukazujúcim uvedenú skutočnosť. K tomuto záveru dospel na základe viacerých okolností. V prvom rade sťažovateľ nedokázal presvedčivým a logickým spôsobom vysvetliť, prečo text potvrdenia písal osobne, keď je písaný v mene žalovanej v prvej osobe, a už vôbec nedokázal vysvetliť, prečo tento text napísal v spodnej časti listu papiera formátu A4, pričom horná časť (polovica) strany zostala čistá. Okrem toho sťažovateľ tvrdil, že žalovaná podpísala potvrdenie priamo na notárskom úrade 15. júna 2005, teda v deň, keď pred pracovníčkou notárskeho úradu došlo k osvedčeniu jej podpisu na zmluve o pôžičke, pričom zároveň tvrdil, že fotokópia občianskeho preukazu žalovanej nachádzajúca sa na druhej strane potvrdenia bola urobená priamo na notárskom úrade. Pracovníčka notárskeho úradu, ktorá overovala podpis žalovanej na zmluve o pôžičke, však jednoznačne vylúčila možnosť, žeby k tomuto prefoteniu došlo na notárskom úrade. Z týchto skutočností možno logickou úvahou vyvodiť záver, že sťažovateľovo tvrdenie týkajúcej sa podpisu potvrdenia je nepravdivé. Naopak, ako logická a pravdivá sa javí argumentácia žalovanej, podľa ktorej sťažovateľovi za účelom kúpy motorového vozidla odovzdala v spodnej časti podpísaný čistý list papiera, na ktorý na svojej kopírke (na druhú stranu listu) prefotila svoj občiansky preukaz, a že sťažovateľ toto jej konanie zneužil na to, aby na tento ňou podpísaný list papiera (bez textu) dodatočne dopísal text potvrdenia a dátum 15. jún 2005. Tejto úvahe nasvedčuje už uvedené, logicky ničím nevysvetlené grafické umiestnenie textu vyhlásenia do spodnej časti strany tak, aby bolo prispôbené pôvodnému podpisu žalovanej, aj to, že tento text, hoci je písaný v mene žalovanej v prvej osobe, napísal sťažovateľ. Argument sťažovateľa, že uvedený text potvrdenia písal osobne preto, aby obsahoval skutočnosti, ktoré považoval za dôležité, neobstojí, pretože z formálneho i obsahového hľadiska ide o úplne štandardný text, ktorý by bola schopná napísať aj žalovaná, pričom z hľadiska zvýšenia dôveryhodnosti tejto listiny sťažovateľovi nič nebránilo, aby ho napísala žalovaná vlastnou rukou s tým, aby jej obsah vyhlásenia sám nadiktoval a žalovaná by ho následne podpísala. Samozrejme, to by bolo možné len v prípade, ak by bolo pravdivé tvrdenie sťažovateľa, že tento text bol písaný pred podpisom žalovanou. Z uvedených skutočností vyplýva, že potvrdenie nie je vierohodným relevantným dôkazom preukazujúcim tvrdenie sťažovateľa, že na základe zmluvy o pôžičke žalovanej reálne poskytol sumu 7 800 EUR, a keďže v tomto smere žiadne ďalšie relevantné dôkazy nepredložil, okresný súd rozhodol vecne správne, ak žalobu sťažovateľa zamietol.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

Námietky sťažovateľa možno zhrnúť tak, že podľa jeho názoru vyhodnotili všeobecné súdy rozhodujúce dôkazy, a to najmä potvrdenie o prevzatí spornej sumy z 15. júna 2005, nesprávne, keď tento dôkaz považovali za nepresvedčivý. Sťažovateľ teda nie je spokojný so skutkovými závermi, ku ktorým všeobecné súdy na základe vykonaného dokazovania dospeli.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd veľmi podrobným a veľmi vecným spôsobom zdôvodnil, prečo podľa jeho názoru nebolo možné považovať za presvedčivý dôkaz potvrdenie z 15. júna 2005. Jeho rozsudok v žiadnom prípade nemožno považovať ani za arbitrárny, ale ani za zjavne neodôvodnený. Preto ani niet žiadneho ústavne relevantného dôvodu na to, aby ústavný súd do skutkových a následných právnych záverov krajského súdu zasiahol.

Sťažovateľ uviedol, že proti rozsudku krajského súdu podal aj dovolanie. Vzhľadom na to, že išlo o potvrdzujúci rozsudok krajského súdu, proti ktorému je prípustné dovolanie (okrem špecifických prípadov) iba z niektorého z dôvodov podľa § 237 Občianskeho súdneho poriadku, a po zistení, že námietky sťažovateľa uvedené v sťažnosti podanej ústavnému súdu neobsahujú žiadne také skutočnosti, ktoré by bolo možné subsumovať pod ustanovenie § 237 Občianskeho súdneho poriadku, ústavný súd nepovažoval za potrebné vyžiadať si text podaného dovolania, ale ani čakať na výsledok dovolacieho konania. Je vecou dovolacieho konania posúdiť, či je daný niektorý z dôvodov prípustnosti dovolania podľa citovaného ustanovenia. Naopak, bolo vecou ústavného súdu posúdiť dôvodnosť námietok sťažovateľa, ktoré nemali charakter dovolacích dôvodov a s tým spojenou prípustnosťou dovolania podľa § 237 Občianskeho súdneho poriadku.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2008